

ПРОДУКТИВНІСТЬ ЧИСТОПОРОДНОГО ТА ГІБРИДНОГО МОЛОДНЯКУ УКРАЇНСЬКОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ СВИНЕЙ

О.М. Церенюк*

Інститут тваринництва УААН

Наведено результати вивчення відгодівельних та забійних якостей чистопородного та гібридного молодняку української м'ясної породи свиней.

свині, гібрид, чистопородне розведення, відгодівля, продуктивні якості

Застосування схрещування та гібридизації, що базуються на використанні ефекту гетерозису, в тваринництві дає змогу підвищити продуктивність тварин при тих же самих умовах утримання та годівлі. За Д.І.Барановським [2], гетерозис, як біологічне явище, що є результатом поєднання відповідних різноякісних генотипів свиней, забезпечує суттєвий приріст продуктивності без особливих матеріальних витрат. Створення нових порід, типів та ліній свиней, пристосованих до використання в системах гібридизації, дає змогу отримувати збільшення продуктивності за конкретними господарсько-корисними ознаками. Як зазначає І.М. Никитченко [4], гібридизація у сучасному розумінні – це метод вищої мобілізації генетичного потенціалу тварин.

За Рибалком В.П., Мельником Ю.Ф., Нагаєвичем В.М., Герасимовим В.І. [6], зараз у світі нараховується більше 100 порід свиней, які мають практичне значення, а взагалі з урахуванням аборигенних, локальних і зникаючих – більше 400 порід.

Як зазначають Медведєв В.О., Ткачов А.Ф., Хватов А.І. (1995) [3], створений в Україні породний генофонд свиней дає змогу здійснювати найефективніші селекційно-генетичні програми як в області чистопородного розведення, так і міжпородного схрещування та гібридизації. В Україні основною материнською формою при гібридизації є велика біла порода свиней, але зростаючий попит на гібридний молодняк змушує звернути увагу на інші породи, при створенні яких враховувалась можливість їх використання в системах гібридизації як материнської форми. Акімов С., Баньковська І., Рак Т. [1] зазначають, що нині свині української м'ясної породи займають друге місце за чисельністю в генофонді свиней України після великої білої породи та розводяться у 8 племзаводах і 13 племрепродукторах. Українська м'ясна порода свиней може використовуватись в системах гібридизації як батьківська, та як материнська форма.

Одними з головних якостей, що характеризують продуктивність у свинарстві є відгодівельні та м'ясо-сальні якості свиней. У промисловому свинарстві важливим фактором зменшення собівартості продукції є швидка відгодівля молодняку, з меншими витратами корму.

* Науковий керівник - доктор сільськогосподарських наук, професор Медведєв В.О.

Як вказують Рибалко В.П., Буркат В.П., Березовський М.Д. [5], відгодівельні якості – основні і найбільш цінні, які значною мірою визначають прибутковість галузі.

Характеризуючись високими відгодівельними якість, товарний молодняк повинен мати добрі м'ясні якості.

Нами, на протязі 1999-2001 років, у Т.О.В. “Агро-Овен”, за наступною схемою (табл. 1), було вивчено відгодівельні та забійні якості чистопородного та двопородно-лінійного гібридного молодняку при відгодівлі до живої маси 100 і 120 кг (табл. 2) та забої у вагових кондиціях 100 та 120 кг (табл. 3).

1.Схема дослідів

Групи тварин	Призначення піддослідних груп	Порода та породність		Кількість тварин у групі, голів		Породність отриманого молодняку
		маток	кнурів	маток	кнурів	
I	контрольна	УВБ-3	УВБ-3	12-15	3	Ч/п УВБ-3
II	контрольна	УМ-1	УМ-1	12-15	3	Ч/п УМ-1
III	дослідна	УВБ-3	УМ-1	12-15	3	F ₁ ½ УВБ-3 – ½ УМ-1
IV	дослідна	УМ-1	УВБ-3	12-15	3	F ₁ ½ УМ-1 – ½ УВБ-3
V	дослідна	УМ-1	Д	12-15	3	F ₁ ½ УМ-1 – ½ Д
VI	дослідна	УМ-1	ЧПСЛ	12-15	3	F ₁ ½ УМ-1 – ½ СЛЧП

Примітка. УВБ-3 - голубівський спеціалізований м'ясний тип великої білої породи, УМ-1 - українська м'ясна порода, Д – дюрк, ЧПСЛ – спеціалізована лінія червонопоясних свиней.

2.Відгодівельні якості чистопородних та гібридних свиней (n=10)

	Групи					
	I	II	III	IV	V	VI
Жива маса при постановці на відгодівлю, кг	26,4± 1,097	26,5± 0,960	27,9± 0,791	28,7± 0,809	28,5± 0,672	26,0± 0,505
Вік досягнення живої маси 100 кг, днів	209,1± 2,525	205,9± 2,823	202,4± 2,348 x1	198,3± 2,588 xx1x2	197,8± 2,450 xxx1xx2	205,3± 2,663 x1, xx2
Вік досягнення живої маси 120 кг, днів	240,1± 2,178	235,3± 3,745	232,2± 3,054 x1	227,9± 0,994 xxxx1x2	227,3± 2,621 xxx1	236,3± 1,732
Середньодобовий приріст на відгодівлі до 100 кг, г	608,47 ± 0,010	632,35± 0,010	643,45± 0,015 x1	652,92± 0,014 xx1	653,41± 0,014 xx1	640,69± 0,013 x1
Середньодобовий приріст на відгодівлі до 120 кг, г	617,54 ± 0,006	637,12± 0,009	643,92± 0,001 x1	655,15± 0,007 xxx1	655,26± 0,008 xx1	644,97± 0,007 xx1
Витрати кормів на 1 кг приросту. до живої маси 100 кг, корм. од.	4,22	4,05	3,96	3,77	3,74	4,00
Витрати кормів на 1 кг приросту. до живої маси 120 кг, корм. од.	4,76	4,30	4,07	3,79	3,85	4,50

Двопородно-лінійна гібридизація в більшості поєднань позитивно вплинула на відгодівельні якості молодняку.

Двопородно-лінійні тварини швидше досягають забійних кондицій, використовуючи при цьому менше кормів, краще засвоюючи протеїн, як при відгодівлі до 100 кг, так і при відгодівлі до 120 кг живої маси, мають більші середньодобові прирости. Але не всі поєднання мають показники, що переважають показники чистопородних тварин. Так, поєднання маток української м'ясної породи з кнурами спеціалізованої лінії червонопоясих свиней за окремими показниками відгодівельних якостей призвело до погіршення показників на фоні чистопородних тварин. Двопородно-лінійна гібридизація суттєво не вплинула на збільшення чи зменшення коефіцієнтів мінливості молодняку.

Кращими показниками відгодівельних якостей на відгодівлі до живої маси 100 та 120 кг характеризувались поєднання маток української м'ясної породи з кнурами дюрок та голубівського спеціалізованого м'ясного типу великої білої породи свиней.

3. Забійні та м'ясо-сальні якості чистопородного та помісного молодняку

Показники		Групи					
		I	II	III	IV	V	VI
Перший дослід							
100 кг	Забійний вихід, %	78,79	76,40	77,32	79,30	77,48	77,85
	Втрати при охолодженні, %	1,93	2,55	2,33	2,15	2,55	1,95
	Вміст м'яса у тушах, %	54,10	58,39	58,24	58,30	58,02	58,07
	Площа "м'язового вічка", см ²	26,78± 0,508	32,64± 0,383	28,42± 0,977 xx2	30,18± 0,954 xx1xx2	31,30± 0,760 xxx1	29,60± 0,794 xx1xx2
120 кг	Забійний вихід, %	82,60	80,70	81,66	82,27	82,65	82,31
	Втрати при охолодженні, %	1,74	2,10	1,84	1,88	2,10	1,78
	Вміст м'яса у тушах, %	54,03	58,16	57,40	58,27	58,00	58,05
	Площа "м'язового вічка", см ²	28,94± 0,820	33,12± 0,556	29,88± 0,735 xx2	31,18± 0,711 x1	33,04± 0,783 xx1	30,78± 0,651 x2
Другий дослід							
100 кг	Забійний вихід, %	79,46	76,63	76,89	79,38	78,49	78,04
	Втрати при охолодженні, %	1,95	2,34	2,21	2,19	2,43	2,11
	Вміст м'яса у тушах, %	54,54	58,23	58,05	58,47	58,32	57,90
	Площа "м'язового вічка", см ²	27,16± 0,254	33,08± 0,700	29,12± 0,731 x1xx2	29,72± 0,710 xx1xx2	32,04± 0,858 xxx1	28,38± 0,786 xx2
120 кг	Забійний вихід, %	82,87	80,57	81,69	82,91	82,13	81,86
	Втрати при охолодженні, %	1,88	2,28	2,01	2,11	2,39	2,03
	Вміст м'яса у тушах, %	54,42	58,06	57,53	58,09	58,32	57,82
	Площа "м'язового вічка", см ²	29,90± 0,626	34,46± 0,464	30,98± 0,867 xx2	31,36± 0,781 xx2	34,12± 0,647 xxx1	29,68± 0,772 xxx2

Забійні та м'ясо-сальні якості належать до ознак з великим ступенем успадкування, за цими ознаками практично не проявляється гетерозис, тому

важливо, щоб гібридний молодняк зберігав цінні м'ясні якості кращої з батьківських порід.

Таким чином, молодняк отриманий від гібридизації маток української м'ясної породи з кнурами голубівського спеціалізованого м'ясного типу великої білої породи та кнурами породи дюрок, характеризується кращими відгодівельними якостями, ніж чистопородний молодняк великої білої та української м'ясної порід, практично не поступаючись, а в деяких випадках і перевищуючи показники забійних якостей кращої чистопородної групи.

Бібліографічний список

1.Акімов С., Баньковська І., Рак Т. Розширення племінної бази свиней центрального типу української м'ясної породи // Тваринництво України. – 2002.- №4.- С.11-12.

2.Барановский Д.И. Гетерозис в свиноводстве: современная практика и прогностика // Перспективы развития свиноводства в XXI веке.– Москва-Быково.- 2001.- С. 165-167.

3.Медведев В.А., Ткачев А.Ф., Хватов А.И. Новая мясная порода свиней: Сборник научных трудов ИЖ УААН.- Вып. XXXVIII.- Харьков. - 1995.- С.111-112.

4.Никитченко И.Н. Гетерозис в свиноводстве. - Л.: Агропромиздат, 1987.- С. 54.

5.Рибалко В.П., Буркат В.П., Березовський М.Д. Генофонд, оцінка та використання свиней. - К.: Україна, 1994.- С. 40.

6.Породи свиней в Україні /Рибалко В.П., Мельник Ю.Ф., Нагаєвич В.М., Герасимов В.І. - Харків: Еспада, 2001.- С. 5.

Приведены результаты изучения откормочных и убойных качеств чистопородного и гибридного молодняка украинской мясной породы свиней.

In issue showed the results of study of fattening and slaughter performance of store purebred and crossbred pigs of Ukrainian Meat breed of pigs.